

Agendapunt 4
Van Dagelijks Bestuur VRGZ
Aan Algemeen Bestuur VRGZ
Kopie aan
Datum 7 februari 2019
Onderwerp Schoon werken brandweer
Telefoon
E-mailadres

Memo

Aanleiding

Arbeidshygiëne, oftewel schoon werken, bij de brandweer staat sinds 2015 volop in de schijnwerpers nadat gegevens beschikbaar kwamen over het mogelijk verhoogde risico op kanker bij brandweerpersoneel. Als mogelijke oorzaken worden genoemd de hygiëne rond brandbestrijding en de opname van kankerverwekkende stoffen door de huid. Deze gegevens hebben in het hele land geleid tot extra aandacht voor schoner en gezonder werken binnen de brandweer.

De VRGZ moet in het kader van de Arbeidsomstandighedenwet zorgen voor een goede veiligheid en gezondheid van de werknemers en hen voorlichten over het arbeidsomstandighedenbeleid en de maatregelen die in dat kader worden genomen. Ook moet de werkgever toezicht houden op de naleving van het beleid.

Schoon werken is een onvermijdelijke ontwikkeling, bedoeld om de veiligheid en gezondheid op de werkvloer te garanderen. De inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid neemt deze ontwikkeling mee in haar inspectietrajecten. Een regio die onvoldoende maatregelen neemt in het kader van schoon werken kan een formele aanwijzing krijgen van de Inspectie. Dit nieuwe beleid heeft dus een verplichtend structureel karakter.

Landelijke handreiking

De brandweer en de inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid onderkennen 'het probleem' en de urgentie om hier in gezamenlijkheid maatregelen voor te nemen. Daarom heeft Brandweer Nederland een landelijke handreiking Schoon werken bij brand opgesteld. Daarin zijn enkele principes beschreven om de blootstelling aan rook en roet te verminderen. De principes staan vast, regio's zijn vrij hoe de principes geïmplementeerd worden.

Wetenschappelijk onderzoek

Omdat een wetenschappelijke basis voor de geadviseerde maatregelen nog niet voorhanden was, is in opdracht van de Raad van Brandweercommandanten wetenschappelijk onderzoek uitgevoerd. De onderzoeksresultaten geven een onderbouwing van de geadviseerde maatregelen tot nu toe.

Maatregelen en kosten

In alle veiligheidsregio's zijn maatregelen genomen om de principes uit de landelijke handreiking Schoon werken bij brand te implementeren; zo ook in de VRGZ.

Schoon werken leidt tot substantiële extra structurele kosten. In totaal zijn de jaarlijkse structurele kosten berekend op ca. € 338.790 (zie onderstaand overzicht). Dit zijn reële kosten op basis van ervaringsgegevens. De incidentele projectkosten bedragen € 87.110. Zie pagina 4 voor de dekking van deze kosten.

Jaarlijkse structurele kosten schoon werken

Bedragen op basis van prijspeil 2020	Exploitatie	Investering	Afschrijving (jaren)	Kapitaallast	Uren	Formatie (fte)	Personele kosten
Uren							
Extra uren werkplaatsen persoonlijke beschermingsmiddelen					2996	2,22	€ 125.608
Extra uren logistieke ondersteuning					421	0,31	€ 16.107
Extra uren voor vrijwilligers tijdens repressie (inzet en nazorg)					844		€ 23.002
Extra uren voor vrijwilligers tijdens vakbekwaamheid					992		€ 14.402
Investeringen							
170 extra bluspakken a € 1.000 per pak		€ 170.000	5	€ 35.913			
850 bluspakken wijziging afschrijftermijn van 8 naar 5 jaar				€ 63.750			
Twee voertuigen voor repressieve taak schoon werken		€ 160.000	10	€ 17.800			
48 extra ademluchttoestellen a € 814,57		€ 39.099	10	€ 4.350			
48 extra ademluchtmaskers a € 166,98		€ 8.015	10	€ 892			
Aanpassingen kazernes met werkplaats (bouwkundig)		€ 40.000	20	€ 2.450			
Aanpassingen kazernes met werkplaats (installaties)		€ 20.000	20	€ 1.225			
Exploitatie							
Twee voertuigen voor repressieve taak schoon werken	€ 16.033						
Materialen (verbruiksartikelen)	€ 14.800						
Extra blushandschoenen en nekflappen	€ 2.460						
Totaal	€ 33.293			€ 126.379			€ 179.118

Incidentele projectkosten schoon werken

	Exploitatie
Bewustwording personeel	€ 20.080
Kennisontwikkeling	€ 9.700
Aanpassingen voertuigen	€ 4.000
Materialen	€ 53.330
Totaal	€ 87.110

Toelichting op het financieel overzicht

Uren

- Extra uren werkplaatsen persoonlijke beschermingsmiddelen: € 125.608
Door de introductie van schoon werken worden alle persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM) veel vaker en grondiger gereinigd dan voorheen. Het werkaanbod in de PBM werkplaatsen is enorm toegenomen. De formatie is echter niet uitgebreid. Deze situatie leidt al enige tijd tot een onverantwoord hoge werkdruk en mogelijke kwaliteitsrisico's. In 2019 lossen we dit op door incidentele inhuur van extra capaciteit.
- Extra uren logistieke ondersteuning: € 16.107
Door de introductie van schoon werken is het aantal logistieke bewegingen toegenomen.
- Extra uren voor vrijwilligers: € 37.404
Door de introductie van schoon werken duurt een uitruk en een realistische training voor brand langer dan voorheen. Na afloop van de uitruk of de training moeten immers alle PBM's worden gewisseld en gereinigd. Deze werkzaamheden worden gedeeltelijk door de vrijwilligers zelf

uitgevoerd. Dit heeft een toename van de vrijwilligersvergoeding tot gevolg. Deze kosten komen op dit moment tot uiting als overschrijding op de vrijwilligersvergoedingen.

Investerings

- Uitbreiding van het aantal bluspakken: € 35.913 (kapitaallast)
Doordat de bluspakken veel vaker gewassen worden zitten ze langer vast in het logistieke proces. Om alle brandweermedewerkers altijd van een schoon en passend bluspak te kunnen voorzien moet het aantal pakken worden uitgebreid. Momenteel wordt met veel kunst en vliegwerk geprobeerd om iedereen paraat te houden, maar voor de langere termijn is dat met het huidige aantal bluspakken onwerkbaar.
- Verkorting van de afschrijftermijn van de bluspakken: € 63.750 (kapitaallast)
Door de introductie van schoon werken worden de bluspakken veel vaker gewassen dan voorheen en slijten ze sneller. Een verkorting van de afschrijftermijn van 8 naar 5 jaar is noodzakelijk.
- Aanschaf van twee voertuigen: € 17.800 (kapitaallast)
Deze voertuigen zijn nodig voor de nieuwe repressieve taak schoon werken. Deze taak wordt nu tijdelijk uitgevoerd met bestaande voertuigen die gebruikt worden voor de reguliere logistieke bedrijfsprocessen. Dit is een onwenselijke en onwerkbaar situatie gebleken. Deze processen worden hierdoor namelijk te veel verstoord. Als tijdelijke oplossing worden regelmatig voertuigen gehuurd.
- Uitbreiding van het aantal stuks ademluchtapparatuur: € 5.241 (kapitaallast)
Doordat de ademluchtapparatuur veel vaker gereinigd wordt dan voorheen, zit deze apparatuur langer vast in het logistieke proces. Om de paraatheid te borgen was het noodzakelijk om extra materialen aan te schaffen. Ter overbrugging is gekozen voor 2^e hands materialen om de extra kosten te beperken.
- Aanpassingen in kazernes: € 3.675 (kapitaallast)
In de kazernes met een PBM werkplaats zijn bouwtechnische en installatietechnische aanpassingen gerealiseerd, zodat schone en vervuilde PBM's in de logistieke routing van elkaar gescheiden blijven en de luchtkwaliteit in de werkplaatsen aan de normen voldoet.

Exploitatie

- Twee voertuigen (brandstof, verzekering, onderhoud): € 16.033
- Materialen (verbruiksartikelen zoals waszakken, mondkapjes, wegwerphandschoenen): € 14.800
- Extra blushandschoenen en nekflappen: € 2.460

Incidentele projectkosten

- Bewustwording van het personeel: € 20.080
Hier is flink op ingezet. De introductie van schoon werken betekende een omslag binnen de brandweercultuur. Inmiddels is schoon werken in de dagelijkse praktijk een vanzelfsprekendheid geworden.
- Kennisontwikkeling: € 9.700
Regionaal zijn de risico's van rook en roet voor de medewerkers in de ademluchtwerkplaatsen en wasserijen in beeld gebracht. De onderzoeksresultaten tonen aan dat de genomen maatregelen afdoende zijn.
- Aanpassingen voertuigen: € 4.000
De bestaande voertuigen die tijdelijk gebruikt worden voor de repressieve taak schoon werken zijn voorzien van ventilatie.
- Materialen: € 53.330

Voor de implementatie van schoon werken zijn diverse materialen aangeschaft, zoals: rolcontainers, mobiele wasbakken en zeep- en handdoekdispensers.

Dekking

Voor het onderwerp schoon werken zijn vanuit het Rijk of gemeenten geen middelen ter beschikking gesteld. Vanwege de urgentie en het verplichtende karakter van schoon werken zijn in de afgelopen jaren wel tal van maatregelen genomen ter reductie van blootstellingsrisico's. Dit vooruitlopend op een totaalpakket van maatregelen waarmee we de principes uit de landelijke handreiking Schoon werken bij brand afdoende en werkbaar kunnen implementeren.

Bij de aanbidding van de begroting 2019 is al verwezen naar de scherpere eisen die worden gesteld aan werkprocessen met betrekking tot schoon werken. De financiële omvang van dit risico werd ingeschat op € 350.000,-. Gezien het verplichtend karakter en omdat sprake is van nieuw beleid zijn de hiervoor genoemde kosten onontkoombaar.

De kosten van het totaalpakket aan maatregelen voor schoon werken kunnen we gedeeltelijk dekken binnen de bestaande begroting. Voor het resterende deel zijn aanvullende middelen nodig.

Wat hebben we al binnen de bestaande begroting kunnen opvangen?

Incidentele projectkosten	Exploitatie	€ 87.110
Totaal		€ 87.110

Wat lossen we zelf nog op binnen de bestaande begroting?

Aanschaf van twee voertuigen	Kapitaallast	€ 17.800
Extra ademluchtapparatuur	Kapitaallast	€ 5.241
Extra blushandschoenen en nekflappen	Exploitatie	€ 2.460
Totaal		€ 25.501

Wat vragen we aanvullend nog aan het bestuur?

Conform de door het algemeen bestuur op 18 november 2018 vastgestelde financiële spelregels (het gaat om uitzetting van de begroting als gevolg van nieuw onontkoombaar beleid) verzoeken wij de gemeenten om onderstaande extra financiële bijdrage.

Uitbreiding van het aantal bluspakken	Kapitaallast	€ 35.913
Verlaging van de afschrijftermijn van de bluspakken	Kapitaallast	€ 63.750
Uitbreiding van de formatie t.b.v. schoon werken 2,53 fte	Personele kosten	€ 141.714
Extra uren inzet vrijwilligers	Personele kosten	€ 37.404
Exploitatiekosten twee voertuigen en materialen	Exploitatie	€ 30.833
Aanpassingen bouwkundig en installaties	Kapitaallast	€ 3.675
Totaal		€ 313.289

Samenvattend stellen wij aan het algemeen bestuur voor:

In te stemmen met een verhoging van de financiële bijdrage van gemeenten vanaf 2020 met een bedrag van € 313.289.